



SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Margo Põbo
Advokaadibüroo SEMPES OÜ
margo@sempes.ee
Vanapargi 6, Pärnu
80019

Teie 25.07.2025 /

Meie 31.07.2025 nr 5.1-3/9342-10

Vastus pöördumisele

Lugupeetud Margo Põbo

Edastasite 26.07.2025 Sotsiaalkindlustusametile (SKA) pöördumise, milles teete SKA-le ettepaneku 11.07.2025 sunniraha rakendamiseks nr 5.1-3/9342-8 ja 16.05.2025 ettekirjutuse nr 5.1-3/13706-1 resolutsiooni punkti 5 täitmise nõudest loobumiseks. Kokkuvõtlikult leiate pöördumises, et SKA on jätnud arvesse võtmata asjas tähtsust omavad faktid, mis välistavad hoolduspersonali ööpäevaringse olemasolu vajaduse A-majas ning ettekirjutuse täitmise nõudmine on alusetu, sunniraha rakendamine ekslik ja põhjendamatult.

Vastuseks pöördumisele märgime, et SKA tegi Pansionaat OÜ-le 16.05.2025 ettekirjutuse nr 5.1-3/13706-1, mille resolutsiooni punktiga 5 kohustati Pansionaat OÜ-d tagama hoolduspersonali olemasolu ööpäevaringselt ka A-majas, kui see on vajalik hooldusteenust saavate isikute hooldusplaanis kindlaks määratud tegevuste ja toimingute sooritamiseks. Ettekirjutuse resolutsiooni punkti 5 täitmise tähtajaks määrati 01.07.2025 ja tehti sunniraha hoiatus, milles märgiti, et kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, rakendab Sotsiaalkindlustusamet KorS § 28 lõige 2 alusel adressaadi suhtes sunniraha 2000 eurot.

Enne ettekirjutuse tegemist edastati Pansionaat OÜ-le SKA 25.04.2025 järelevalve akt nr 5.1-3/11723-1, kavandatud ettekirjutus ja anti võimalus esitada arvamusi ja vastuväiteid. Pansionaat OÜ esitas 13.05.2025 vastuväited, milles muuhulgas märkis, et ei ole nõus SKA seisukohaga, et A-majas elavad teenusesaajad on õhtusel ja öisel ajal järelevalveta ning võivad alkoholi tarvitamisel olla ohtlikud oma käitumisega nii endale kui teistele teenusesajatele (punkt 5). SKA Pansionaat OÜ vastuväidet ei arvestanud, kuna rikkumine vastavalt sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 22 lõikele 2 on aset leidnud, asutuse juht on järelevalve menetluse käigus toimunud vestluses kinnitanud probleemi, et A-maja elanikud on õhtusel ja öisel ajal järelevalveta ning asutuse töögraafikud näitavad, et õhtusel ja öisel ajal on kahe maja peale üks vahetult teenust osutav isik.

Haldusmenetluse seaduse (HMS) kohaselt kehtib haldusakt adressaadile teatavaks tegemisest või kättetoimetamisest alates ja kehtiv haldusakt on täitmiseks kohustuslik (HMS § 61 lõige 1, § 60 lõige 1). Vaidlust ei ole selles, et Pansionaat OÜ-le on ettekirjutus kättetoimetatud. Pansionaat OÜ ettekirjutust vaidlustamistähtaaja jooksul ei vaidlustanud. Seega on ettekirjutus kehtiv ja täitmiseks kohustuslik.

01.07.2025 algatas SKA ettekirjutuse täitmise kontrolli. Järelkontrolli käigus edastas Pansionaat OÜ 08.07.2025 SKA-le küsitud dokumendid ja selgituse seoses A-maja töökorraldusega. Pansionaat OÜ selgituste kohaselt on hetkeseisuga tagatud ööpäevaringne valve. Hooldekodus

on häirenupud, mis edastavad häire hooldustöötajale. Hooldustöötaja käib iga kahe tunni järel A-majas ja vajadusel sagedamini. Alates juulist lõpetab A-maja hooldustöötaja oma tööpäeva hiljem, tegeletakse sellega, et ka A-majas oleks tagatud ööpäevaringne hooldustöötaja, töö kuulutused on üleval. SKA leidis järelkontrolli tulemusena, et ettekirjutuse resolutsiooni punkt 5 kohustus on Pansionaat OÜ-l tähtaegselt täitmata (vt 09.07.2025 protokoll nr 5.1-3/9342-7). Seega tuli SKA-l sunniraha mõjutusvahendina rakendada ja Pansionaat OÜ-le edastati 11.07.2025 sunniraha rakendamise teade.

Asendustäitmise ja sunniraha seaduse (ATSS) § 2 lõikes 1 on sätestatud sunnivahendi kohaldamise eeldused. ATSS § 2 lõike 1 kohaselt rakendatakse sunnivahendit, kui haldusorgani ettekirjutus jäetakse hoiatuses märgitud tähtaja jooksul täitmata. Seega tekib haldusakti adressaadil sunniraha maksmise kohustus, kui haldusorgani ettekirjutus jäetakse hoiatuses märgitud tähtaja jooksul täitmata. ATSS § 8 lõike 1 kohaselt on sunnivahendit lubatud rakendada, kui adressaadile on tehtud teatavaks ettekirjutus, mis kehtib, ning seda ei ole hoiatuses märgitud tähtaja jooksul täidetud.

Nii nagu eelpool juba märkisime, on SKA 16.05.2025 ettekirjutus nr 5.1-3/13706-1 kehtiv. SKA on ettekirjutuses hoiatanud Pansionaat OÜ-d sunniraha rakendamise eest ja ettekirjutust ei ole tähtaegselt täidetud. ATSS § 8 lõikes 3 sätestatud sunniraha rakendamist välistavaid asjaolusid (sh et sunniraha rakendamise eeldused oleks ära langenud) ja ATSS § 12 sätestatud erandeid ei esine. Seega on ATSS § 8 lõikes 1 sätestatu kohaselt sunnivahendi kohaldamine lubatud. ATSS § 2 lõike 2 kohaselt võib sunnivahendit kuni ettekirjutusega taotletava eesmärgi saavutamiseni korduvalt rakendada. Sunnivahendi rakendamise õiguspärasus ei sõltu ettekirjutuse õiguspärasusest ning kehtivat ettekirjutust on võimalik sundtäita, sõltumata adressaadi vastuväidetest ettekirjutuse õiguspärasusele (haldusmenetluse seaduse § 60, ATSS § 8 lõiked 1 ja 3).

Selgitame, et SKA ei määra sunniraha kunagi kergekäeliselt, ent arvestades, et Pansionaat OÜ tegevuses on olnud rikkumisi pea igal aastal, on see vajalik, et tagada ööpäevaringsel üldhooldusteenusel viibivate isikute kaitse, kes ise enda eest seista ei suuda. Varasemalt on SKA välja toonud personali vähesuse ja turvalisuse probleemi 09.07.2021 järelevalve aktis nr 5.1-3/14910-3 (sel ajal Mulgi Häärber OÜ nime all), samuti on personali nappust käsitletud 19.07.2024 järelevalve aktis nr 5.1-3/21792-1.

SKA ei nõustu Pansionaat OÜ seisukohaga, et kui teenusel viibivate isikute hooldusplaanides puuduvad tegevused, millest tulenevalt on teenuse osutajal vaja tagada ööpäevaringselt hoolduspersonal, siis ei ole teenuse osutajal kohustust ööpäevaringse hoolduspersonali olemasoluks. Samuti ei nõustu SKA sellega, et üldhooldusteenuse osutamisel on teenuse saajatele turvaline keskkond ja järelevalve tagatud häirenupu ja hooldustöötaja aeg-ajalt majas viibimisega.

Üldhooldusteenuse üldine eesmärk on vastavalt SHS § 20 lõikele 1 turvalise keskkonna ja toimetuleku tagamine täisealisele isikule, kes terviseseisundist, tegevusvõimest või elukeskkonnast tulenevatel põhjustel ei suuda kodustes tingimustes ajutiselt või püsivalt iseseisvalt toime tulla. SKA ettekirjutuse resolutsiooni punktis 5 märgitud õiguslikku alust SHS § 22 lõiget 2 tuleb vaadelda koosmõjus SHS § 20 lõikes 1 sätestatuga, mille kohaselt tuleb ööpäevaringse üldhooldusteenuse osutamisel tagada klientidele turvaline keskkond ja järelevalve vaatamata sellele, kas see on konkreetse teenuse saaja hooldusplaanis kajastatud või mitte. Kui isikud, kelle hooldusplaanid on koos pöördumisega SKA-le edastatud, oleksid võimelised täiendava toega elama oma kodus iseseisvalt ja ööpäevaringse järelevalveta, siis ei oleks kohalik omavalitsus neid ööpäevaringsele üldhooldusteenusele suunanud. Kui kohalik omavalitsus on selgitanud välja isiku abivajaduse ja vastavalt sellele teinud otsuse teenuskoha rahastamise kohta (SHS § 22¹), siis on teenusesaajal ööpäevaringne üldhooldusteenuse vajadus (sh vajadus turvalise keskkonna ja järelevalve vajadus) tuvastatud. Ühtlasi juhime tähelepanu, et hooldusplaanid koostab teenuseosutaja ning kogu üldhooldusteenuse eesmärgi silmas pidades ei saa pelgalt hooldusplaanis sisalduvale hooldusvajaduse hinnangutele toetuda. SHS § 21 lõigetest 3 ja 4 tulenevalt tuleb hooldusplaanis hinnata hooldusvajadust ja tervishoiuteenuse vajadust ning hooldusplaan peab sisaldama hooldusteenuse osutamise eesmärgi, eesmärgi saavutamise tegevusi ja sagedust ning teenuseosutaja hinnangut tegevuste elluviimise kohta (vt

lisaks Sotsiaalkindlustusameti kodulehel olevat juhendit „[Hooldusplaani juhend. Väljapool kodu osutatav ööpäevaringne üldhooldusteenus](#)“). Pansionaat OÜ pakub tegevusloa nr SÜH000126 alusel üldhooldusteenust ja seda mitte päevasel ajal, vaid ööpäevaringselt. Seega on tal SHS § 20 lõikest 1 tulenevalt kohustus lisaks ööpäevaringsel üldhooldusteenusel viibivate isikute hooldusplaanis sisalduvale tagada teenuse osutamise ajal ka teenusesaajate turvalisus ja järelevalve st ööpäevaringselt, mitte ainult päevasel ajal. Sellele on viidatud ka 16.05.2025 ettekirjutuse põhjenduse punktis 5.

Nii nagu eelpool juba märkisime, ei ole SKA hinnangul võimalik öösel tagada teenuse saajate turvalisust ja järelevalvet häirenupu ega ka hooldustöötaja aeg-ajalt A-majast läbikäimisega. SKA annab üldhooldusteenuse osutajale tegevusloa, millele märgitakse SHS § 154 punktist 3 tulenevalt konkreetne tegutsemiseks lubatud tegevuskoht ja teenuse osutajal tuleb ööpäevaringsel üldhooldusteenuse osutamisel tagada vajaliku personali olemasolu turvalise keskkonna tagamiseks igas konkreetsetes tegevuskohas eraldi kogu ööpäeva kestel. Ööpäevaringsel üldhooldusteenuse osutamisel kahes erinevas hoones tuleb teenuseosutajal tagada piisava arvu töötajate olemasolu nõuetele vastavate teenuste osutamiseks ja turvalise keskkonna tagamiseks, st kõigi ja ka samaaegselt kahes erinevas tegevuskohas (hoones) ootamatute olukordade (nt kukkumised, ootamatud ja kiiret reageerimist vajavad terviserikked, õnnetusjuhtumid) operatiivseks lahendamiseks. Kui Pansionaat OÜ osutab kahes erinevas hoones ööpäevaringset üldhooldusteenust, siis ei ole ühe öösel töötava hooldustöötajaga võimalik tagada reageerimisvõimekus olukordades, kus on vajalik hooldustöötajal operatiivselt tegutseda samal ajal kahes majas korraga. Siinkohal juhime veelkord Pansionaat OÜ tähelepanu SKA 16.05.2025 ettekirjutuses viidatud MTR andmete korrastamise kohustusele, mis tuleb täita hiljemalt 01.11.2025 (vt ettekirjutuse põhjenduse punkt 1 ja resolutsiooni punkti 1).

Järelevalve menetluse jooksul vestlesime nii Pansionaat OÜ töötajate, teenusesaajate ja kohalike omavalitsustega, kust teenusesaajad pärinevad. Kõigi kolme osapoolle arvates on probleemiks see, et Pansionaat OÜ A-maja elanikud on öhtusel ja öisel ajal järelevalveta ja saavad seetõttu tarbida A-majas alkoholi, suitsetada ning häirivad seeläbi ka teiste samas majas teenusel viibivate isikute rahu. SKA on oma ettekirjutuses ära märkinud, et üldhooldusteenuse sihtgrupiks on eakad ja puuetega inimesed, kelle puhul on kõrgendatud risk nii psühholoogilise kui füüsilise kahju tekkimiseks ebakvaliteetse teenuse osutamisel. Teenusel viibivad alkoholi tarvitavad isikud on ohtlikud nii teistele klientidele kui ka iseendale, kuna hooldustöötaja on sellistel päevadel otsustanud, seejuures pädevust ületades neile ravimeid mitte anda, et hoida ära ravimite ja alkoholi koosmõju (leidnud kinnitust nii vestlustest töötajatega kui igapäeva märkmetest). Selline tegutsemine näitab hooldustöötaja proaktiivset käitumist, ent seab ka tema enda ebasoodsasse olukorda, kuna isikutel on kroonilisi haigusi, mis nõuavad regulaarset medikamentoosset ravi.

SHS-is sätestatud nõuete täitmine on vajalik, et tagada vähemalt miinimumnõuete järgimine haavatavate kliendirühmade kaitseks ning nende heaolu ja turvalisuse säilitamiseks teenuse osutamise käigus. Kuigi käesoleval ajal ei kehti veel nõue töötajate arvule (rakendub [01.07.2026](#)), siis peavad teenuseosutajad juba praegu mõtlema, kuidas viia teenuse osutamine kooskõlla määruse nõuetega. Järelevalvete käigus oleme juba näinud teenuseosutajaid, kes on töötajate arvu nõuded kooskõlla viinud rakenduva määrusega.

Eeltoodule tuginedes leiame, et Pansionaat OÜ-lt ettekirjutuse täitmise nõudmine ja sunniraha rakendamine on õiguspärane.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Svetlana Kubpart
juhtivspetsialist (järelevalve)

Svetlana Kubpart
53657972, svetlana.kubpart@sotsiaalkindlustusamet.ee